

Glasiuinbouw Nederland
REGIO ZUID-HOLLAND
WESTLAND

Column

Vaarwel TJW!

Een kersvers 2019 staat er voor de deur: wat gaat ons dat brengen? Wat mij betreft gaat het weer een mooi jaar worden waarin ik enerzijds iets mag afsluiten maar ook weer een hoop nieuwe en leuke uitdagingen aanga!

Mijn naam is Lambert Zwinkels, ik ben 27 jaar oud en ik run Kwekerij De Barreveld samen met mijn compagnon Vincent Duijvestijn. Naast het runnen van ons bedrijf ben ik de afgelopen 5 jaar bestuurslid geweest van TJW (Tuinbouw Jongeren Westland) waarvan 3 jaar de voorzitter. Het moment voor mij is gekomen om het stokje over te dragen... TJW informeert en enthousiasmeert jongeren voor de tuinbouwsector. Als je mij nu vraagt wat TJW mij de afgelopen jaren heeft gebracht, kan ik daar opzeggen: een groot netwerk, kennis door kennis te delen en een hele hoop gezelligheid. Met de TJW kom je overal, van toonaangevende hotelketens zoals Van der Valk tot aan high-tech bedrijven zoals Huisman Equipment (25 februari 2019, je kunt je nog aanmelden!). Elke maand proberen we weer een inspirerende avond neer te zetten waar zowel de leden als het bestuur en de gastheer wat aan heeft. Maar ook het jaarboekje en de jaarlijkse Topspreekersavond in samenwerking met TJO (Tuinbouw Jongeren Oostland) zijn elk jaar weer een groot succes. Het was een eer om als bestuur hier mee bezig te zijn naast je werk. Ik kijk dan ook terug naar 5 mooie jaren bij het bestuur. Ik zou iedereen die de kans krijgt om bestuurslid te worden van TJW willen adviseren om deze kans met beide handen aan te grijpen! Er is overigens nog een mooie vacature vrij voor een jonge potplantenkweker met ambitie om als bestuurslid iets te betekenen binnen TJW. Via deze weg wil ik iedereen bedanken die een steentje heeft bijgedragen aan de ontwikkelingen binnen TJW en daarnaast het bestuur succes en plezier willen wensen voor de komende jaren.

Lambert Zwinkels
Potplantenkweker
en voorzitter TJW

Volg ons op Social Media

Facebook:
Glastuinbouw Westland

Twitter:
@GlastuinbouwWL

Colofon

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van Glasiuinbouw Westland. Advertentieverkoop: Uitgeverij West Media bv, telefoon 0174-624212.

Contact
Bestuur Glasiuinbouw Westland
Jacco Vooijs: voorzitter
telefoon: 06-10358391
Follow me on twitter @VooijsWestland
Hans van Geest: regio ondersteuner
Marjolein Elgers: bestuurlijk secretaresse. U kunt de bestuursleden bereiken via het secretariaat: telefoonnummer: 085-0036400 e-mail: info@glastuinbouwwestland.nl website: www.glastuinbouwwestland.nl

Relatiebeheerders
Jos van Kester: 06-46216729
Meldpunt Herstructureren
Kees Duijvestijn: 06-50684311
Ab van Marrewijk: 06-39639131

Ondernemers Klankbord
www.ondernemersklankbord.nl
070-3490600

Extra aandacht voor lekkages teeltsysteem

Dat verbetering van de waterkwaliteit de laatste jaren een hot item is, zal niemand zijn ontsnogen. De meeste telers hebben daarvoor of zelf een zuiveringsapparaat aangeschaft of pakken dit collectief op, zijn een contract aangegaan met een mobiele zuiveraar of zijn voor nul-lozing gegaan. Maar dit alles is niet voldoende om de waterkwaliteit echt te verbeteren als er geen aandacht is voor (onbedoelde) lekkages van het teeltsysteem. Erik Groen (Waterschap Delfland) deed hiertoe al eerder een oproep. Tijdens controles van Delfland afgelopen kwartaal werd bij monsternamen regelmatig een EC van 1,5 gemeten. Ook kwamen zij bij diverse telers lekkages aan het teeltsysteem tegen. De denken valt hierbij aan scheve druppelaars, verzakte teeltgoten, loszittende eindkappen en verstopte afvoerbakken

van de teeltgot. Dit is voor Delfland reden om hier extra op te gaan controleren. Tot op heden bleef het vaak bij waarschuwingen, maar de kans is groot dat er nu ook beboet gaat worden. Voor teelten met bijvoorbeeld een langjarige teelt of meervoudige teeltgoten vormen deze controles een extra uitdaging. Het is namelijk minder eenvoudig om dit goed te monitoren en aanpassingen/reparaties door te voeren. Maak personeel bewust Toch is het zaak voor glasiuinbouwondernemers hun personeel hier bewust van te maken. Zorg dat medewerkers op glasiuinbouwbedrijven niet alleen scouten op ziekten en plagen maar ook op lekkages aan het teeltsysteem. Meer praktische tips en informatie vindt u op www.glastuinbouwwaterproof.nl.

Bezoek het Fossielvrij Plaza tijdens HortiContact

Tijdens HortiContact - de grootste tuinbouwbeurs in Nederland van dinsdag 19 tot en met donderdag 21 februari in Gorinchem - organiseert Kas als Energiebron namens Glasiuinbouw Nederland en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, samen met HortiContact het Fossielvrij Plaza. Elk uur geven specialisten pitches over de route naar een fossielvrije en rendabele glasiuinbouw.

Inspirerende pitches
Voorzitter Sjaak van der Tak van Glasiuinbouw Nederland benadrukt de ambitie van de sector en Richard ter Laak van Ter Laak Orchideeën vertelt over de Daglichtkas. Henry Jansen van Fachjan en Vogelaar gaat in op het aardwarmtecluster. Leon Dukker van Porta Nova vertelt over de verduurzaming van de rozentelt via elektrificatie. Maurice van der Hoorn praat u bij over de kas zonder

gas en Nico van Ruiten (regisseur EnergieAkkoord Greenport West-Holland) vertelt over de inpassing en noodzaak van warmtenetten voor een fossielvrije glasiuinbouw. Andere ondernemers gaan in op de rol van energiebesparing, het gebruik van biomassa of de inzet van warmtepompen.

Op naar een emissieloze teelt
Op het Fossielvrij Plaza zijn deskundigen van Glasiuinbouw Nederland aanwezig om het gesprek met bezoekers aan te gaan over de diverse opties waar Kas als Energiebron aan werkt. Voor elke teelt en regio zijn er opties. Het doel is om in 2030 de CO2-emissie van de glasiuinbouw sector te halveren om uiteindelijk in 2040 emissieloze en rendabel te kunnen telten. Hiermee speelt de sector in op de maatschappelijk vraag en de toenemende eisen van de consument.

Ter Laak Orchids wint EZK Energy Award 2018

Glasiuinbouwonderneming Ter Laak Orchids uit Wateringen wint de EZK Energy Award 2018. Ter Laak Orchids is het meest onderscheidend op het gebied van energiebesparing en duurzame opwekking door het gebruik van de DaglichtKas. Door de DaglichtKas van Ter Laak Orchids - van 5 ha - wordt energie uit zonlicht gevangen en opgeslagen. Die warmte wordt opgeslagen in een tank en 's nachts zetten de warmtepompen het om in warmte en elektriciteit dat overdag weer gebruikt kan worden. Directeur Richard Ter Laak

in de video van RVO: "We gaan ongeveer 40% energie besparen en achtentwintig kuub aan aardgas equivalent oogsten." De subsidie voor de DaglichtKas is verdwenen uit de SDE+ regeling. Kamerleden Arne Weverling en Dilan Yeilgöz-Zegerius (VVD) hebben schriftelijke vragen gesteld over het wegvallen van SDE+ subsidie voor de DaglichtKas. De politici willen van de ministers van EZK en LNV weten welke gevolgen dit heeft voor de energietransitie in de glasiuinbouw.

Eerste editie Westland Amazing Technology groot succes

Zaterdag 2 februari vond de tiende editie van de Westlandse First Lego League plaats, als onderdeel van Westland Amazing Technology. Dit evenement is georganiseerd met het oog op een toenemend tekort aan technisch opgeleid personeel - in het Westland met name voor de glasiuinbouw.

zing Technology is een evenement om jeugd in de leeftijd van 6 tot 14 jaar te interesseren voor techniek. In diverse categorieën gingen deelnemers de strijd aan Ruim 20 teams uit de Junior First Lego League, leeftijd 6 en 9 jaar, presenteerden rond het thema 'Mission Moon' een oplossing voor een door het team gekozen ruimtevaartvraagstuk. Een aantal teams van de Lego League uit de decemberwedstrijd, leeftijd 9 en 14 jaar, ging op deze dag met elkaar de strijd aan

voor het 'Open Westlands Kampioenschap'. Ook waren er demonstraties van diverse wedstrijdrobots, een presentatie van een speciale Lego League robot, een doorlopende filmvoorstelling met robotwedstrijden en films van Westlandse robotica bedrijven.

Een goede wedstrijd kent geen verliezers
Alle inzendingen werden beoordeeld door de jury bestaande uit allemaal vrijwilligers, van 16 tot 65 jaar. Om-

dat een goede wedstrijd geen verliezers kent kregen alle deelnemers een prijs in de vorm van een astronautendiploma en een medaille opgebouwd uit lego. Wethouder Ben van der Stee overhandigde de prijzen aan de overal winnaars; team 2 van de Andreashof en team 4 van de Achtsprong. Voor meer informatie inzake Westland Amazing Technology kunt u terecht op <http://www.wntweb.nl/>

Door: Marjolein Elgers

Kijk in de kas

In een nieuwe editie van Kijk op Glas neemt Jacco Vooijs, voorzitter Glasiuinbouw Nederland regio Westland, ieder nieuw seizoen een kijkje achter de schermen bij een glasiuinbouwondernemer in het Westland. Deze keer, zo vlak voor Valentijn, kon dat natuurlijk alleen maar een rozenteler zijn. Jacco spreekt Hans en Tim van den Ende van Van den Ende Rozen in Monster.

Familiebedrijf Van den Ende wordt gerund door de vierde generatie broers: Sam, Tim en Bob. Vader Hans houdt zich bezig met verduurzaming van het moderne bedrijf. In Monster telen de broers de Red Naomi en de witte Avalanche.

Familiebedrijf
Van den Ende is een echt familiebedrijf: overgrootvader begon in de tulpenbollen, opa ging verder in de groente en vader Hans ging over op gipskruid. Samen met zijn zoons stapte Hans zo'n 17 jaar geleden over naar de rozen.

Hans: "Sam begon ruim 18 jaar geleden bij verschillende telers als stagiair en kwam terecht bij een rozenteler. Sam was zo onder de indruk van de rozentelt." Samen met zijn vader Hans besloot hij een tuin op de Wateringseweg in Poeldijk over te nemen. Op ruim een hectare teelden zij hier zo'n zeven jaar rozen. Daarna startten ze een gloednieuw bedrijf in Monster. Broer Bob werkt op de andere locatie: voorheen de tuin met gipskruid van vader Hans. Deze locatie is ruim 14 jaar geleden omgebouwd voor de witte Avalanche roos. Samen bestrijken de tuinen zo'n 6 hectare.

Klanten van den Ende rozen De rozen van firma Van den Ende komen terecht bij tussenhandelaars en daarna bij de betere bloemenwinkels en arrangeurs. Tim: "Onze rozen gaan

naar Scandinavië, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Italië, Oostenrijk en Zwitserland. De klok in het Westland en in Aalsmeer zijn voor ons heel belangrijk. Ook daar zitten veel klanten." Firma Van den Ende biedt een bijzonder product, heeft jaarrond dezelfde goede kwaliteit en bevindt zich aan de bovenkant van de markt. De klant bepaalt hoe de rozen worden aangeleverd: per 10, 12, 15 of 20 stuks, met of zonder blad.

Duurzaamheid
Aan de verpakking is goed te zien dat het een product van firma Van den Ende betreft. De firmanaam pronkt op het folie. Toch realiseert Tim zich dat dit het eerste is wat wordt verwijderd. Tim: "We zijn bezig met papieren verpakkingsmateriaal als alternatief voor plastic, maar dat is zo makkelijk nog niet voor een versproduct. Papier kan bijvoorbeeld zorgen dat de roos uitdroogt. Dit vraagt dus om verder onderzoek en daar zijn we mee bezig. We zijn altijd in ontwikkeling."

Toekomst biedt kansen
Tim, die verantwoordelijk is voor de verkoop, ziet de toekomst positief tegemoet. Hij ziet een hoop uitdagingen, maar nog veel meer kansen. "De toename van de duurzaamheidsvraag valt mee. Bepaalde certificeringen worden gevraagd, zoals een MPSA of een GAP-certificering, maar dit biedt ook kansen. Dit is voor de uitstraling van ons bedrijf erg belangrijk. Zeker voor de tussenhandelaar."

Warmtecoöperatie Polanen
Vader Hans van den Ende is druk bezig met aardwarmteprojecten. Firma van den Ende is aangesloten bij de warmtecoöperatie Polanen. Momenteel wordt in spanning gewacht op de reactie op de SDE-subsidieaanvraag. Hans ziet het hele proces positief in. "Aardwarmtewinning gaat er komen.

Over vijf jaar is het de bedoeling om volledig te draaien op groene stroom en het liefst zonder de WKK's." Aardwarmte is puur voor de basislast. Het idee is om biomassa bij te stoken voor de pieklasten. Sinds ruim een jaar heeft firma Van den Ende een OCAP-aansluiting. "Zonder deze OCAP-leiding heb je niets aan aardwarmte."

Europa. Tim: "Er mag wel mee worden getest, maar het mag hier niet worden verkocht. Binnen Amerika, Azië en Afrika mag dit wel. Veredelaars in deze landen mogen deze technieken dus al toepassen. Dit kan hen een voorsprong geven op Europa. Er kan op deze manier binnen twee jaar een nieuw ras worden ontwikkeld dat resistent is te-

Biologische teelt
Het beschermen van het gewas gebeurt binnen het bedrijf op de biologische manier. Er wordt continu gescout en vervolgens plaatsgewijs biologie ingezet. Firma van den Ende heeft in de loop der tijd gezien dat deze manier van beschermen beter werkt dan spuiten. "Het grootste probleem voor de rozen en met name de Red Naomi is en blijft meeldauw. Daar bestaat momenteel geen biologische bestrijding voor", zegt Tim. Van Trips, spint en witte vlieg wordt bijna geen last ondervonden omdat firma van den Ende een jaarrond gewas heeft. "Het bladpakket blijft zitten zodat alle biologische bestrijders zich daar heel goed kunnen nestelen. Daardoor ontstaat een natuurlijk evenwicht in het bladpakket. De biologische bestrijders worden ook bijgevoerd als er niet genoeg te bestrijden is. Dit alles bij elkaar was 20 jaar geleden ondenkbaar en is echt een enorme ontwikkeling."

gen bijvoorbeeld meeldauw." Normaal gesproken kost het opzetten van een nieuw ras zonder genetische modificatie zo'n 12 jaar. Van den Ende hoopt en schat in dat ook de Europese regelgeving hiervoor zal worden aangepast. "Anders laat men zeker kansen liggen op dit gebied.", zegt Tim.

Rozen uit Nederland
Met Valentijn voor de deur is er niets mooiers dan de Nederlandse roos. "De Nederlandse rozen staan twee weken mooi op de vaas. Daarnaast behoudt de roos lang haar kwaliteit en heeft een mooie grote bloem. Niet alleen het geefmoment is bijzonder, maar ook daarna heb je 14 dagen plezier van het vaasleven!", aldus een trotse Tim van den Ende.

Binnen kijken bij Van den Ende Rozen?
Glasiuinbouw Nederland maakte in samenwerking met Renzo Grootsholten van #VloguitdeKas een Valentijnsvlog. Renzo ging langs bij Van den Ende Rozen en laat samen met Tim zien waar de Nederlandse roos vandaan komt. Bekijk de video op www.vloguitdekas.nl.

Door: Marjolein Elgers

Tips voor rozen die minstens twee weken mooi staan:
-Zorg voor een schone vaas (schoonmaken met een druppeltje chloor)
-Vaas vullen met een flinke hoeveelheid koud water
-Zorgen dat er geen blad in het water hangt
-Klein stukje van de stelen afhalen, hoeft niet eens schuiven
-Snijbloemen voedsel toevoegen, zorg dat dit goed is opgelost

SANTEN & GASILLE
MAKELAARS

De makelaars met een andere aanpak

- Aan- en verkoop
- Reconstructie
- Onteigening
- Taxatie en advies

DE LIER 0174-511300
SANTEN-GASILLE.NL